

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Kleuterschool - Bisschoppenhof te Antwerpen

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	7153
	Instelling	Gemeentelijke Kleuterschool - Bisschoppenhof
directeur		Tinne Van Hoof
adres		Maria de Heeltstraat 114 - 2100 DEURNE
telefoon		03-324.20.64
fax		03-326.72.19
e-mail		kleuter.bisschoppenhofpark@stad.antwerpe n.be
website/URL		
	Bestuur van de instelling	128728 - AGB Stedelijk Onderwijs Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Grote Markt 1 - 2000 ANTWERPEN 1
	Scholengemeenschap	119677 - Noord 1 te ANTWERPEN 6
adres		Offerandestraat 60 - 2060 ANTWERPEN 6
	CLB	114215 - Stedelijk CLB Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Lange Gasthuisstraat 24 - 2000 ANTWERPEN 1
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	10/10/2011,11/10/2011,13/10/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	13/10/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	21/10/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Hilde Reyniers
	Teamleden	Willy De Herdt

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. SAMENVATTING	6
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	8
2.1 Leergebieden in de focus	8
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	8
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	9
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	9
3.2 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding	10
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Personeelsbeheer	12
4.2 Professionalisering	12
4.3 Materieel beheer	13
4.4 Welzijn	13
4.5 Curriculum	13
4.6 Begeleiding	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
6.1 Wat doet de school goed?	15
6.2 Wat kan de school verbeteren?	16
6.3 Wat moet de school verbeteren?	16
7. ADVIES	17
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een apart verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De autonome kleuterschool Bisschoppenhof bestaat uit twee vestigingen die enkele kilometers van elkaar zijn verwijderd. De vestigingsplaats 'De Groene egel' ligt in een park in een woonbuurt in een wijk van Deurne-Noord en 't Spuiterke in Deurne-Zuid. De schoolpopulatie is een mix van kansarmen en kansrijken, van buurtkinderen en kinderen die van verderaf komen, al dan niet door een bewuste schoolkeuze.

De school werd op korte tijd geconfronteerd met een grote personeelsswisseling en verjonging van het team. De directeur is dit schooljaar gestart in de school en het zorgteam is de laatste twee jaar volledig gewijzigd. Heel wat leerkrachten zijn nieuw in de school of zijn van functie veranderd.

De kleuterschool streeft de ontwikkelingsdoelen na voor de leergebieden in de focus: Nederlands en lichamelijke opvoeding. Om een rijk en evenwichtig aanbod te garanderen dat afgestemd is op het leerplan is de school recent gestart met het gebruik van een planningssysteem van de onderwijskoepel. Er zijn afspraken in de school over planningsdocumenten en er zijn uitgeschreven documenten om de verticale samenhang te bevorderen in de school. De school beschikt over vele gepaste leermiddelen om de leergebieden te concretiseren. De leerkrachten steunen daarbij op verschillende leerpakketten.

Het leergebied Nederlands komt geïntegreerd op een speelse en gevarieerde wijze aan bod doorheen de dagelijkse activiteiten binnen het weekthema. De school is er zich van bewust dat door de steeds grotere groep allochtonen in beide vestigingen de taalvaardigheid prioritaire aandacht vraagt. De leerkrachten organiseren activiteiten om de vooropgestelde nieuwe woordenschat en begrippen op een actieve wijze te verwerven en te oefenen in verschillende situaties. Ook de ouders worden betrokken om nieuwe woordenschat te trainen met hun kinderen. De symboolvorming wordt stelselmatig opgebouwd en is geïntegreerd in het klasbeeld. De boekenhoek in alle klassen nodigt uit tot vertellen en voorlezen. Taalspelletjes met de leerkracht of in het hoekenwerk activeren de ontluikende geletterdheid. De GOK- leerkrachten (Gelijke onderwijskansen) begeleiden de kleuters met verhoogde zorg. Om de leervorderingen van de kleuters te meten, gaan de leerkrachten gericht observeren en genormeerde toetsen afnemen. Alle gegevens registreren zij in een digitaal kindvolgsysteem. Een aantal leerkrachten gaan op basis daarvan kleuters remediëren of hun didactiek aanpassen.

Voor het leergebied lichamelijke opvoeding is er per vestiging een specifieke leerkracht aangesteld. Daarnaast geven de klasleerkrachten zelf ook nog bewegingsopvoeding. Er zijn afspraken tussen beide leerkrachten naar leerinhouden, het registreren van doelen en het opvolgen van het kindvolgsysteem. De twee vestigingen beschikken over een aangepaste gymzaal en 'De Groene egel' maakt regelmatig gebruik van de groene buitenruimte voor de gymactiviteiten. De bijgewoonde lessen door de inspectie getuigen van een planmatige opbouw en gevarieerde werkvormen. Toch kan de efficiëntie nog verhogen door intensievere oefeningen, door wachttijden te vermijden en door de zaalruimte ten volle te benutten. De speelplaatsen nodigen uit tot grove motoriek. Er is een zandbak en er zijn klimrekken, fietsen en andere uitdagende materialen die aanzetten tot bewegen. Extra buitenspelmateriaal uit de 'speelgoedwinkel' verhoogt de spelmogelijkheden. De oudste kleuters gaan tweewekelijks zwemmen, de school neemt deel aan schooloverstijgende sportinitiatieven en er is een jaarlijkse sportdag. De school geeft ook heel wat aandacht aan een gezonde en veilige levensstijl.

Gezien het hoge aantal nieuwe leerkrachten is de aanvangsbegeleiding van groot belang in de school. De nieuwe leerkrachten voelen zich goed ondersteund. Zij krijgen per vestigingsplaats een 'meter' toegewezen en de GOK- leerkracht die ook mentor is, helpt hen op weg met de administratie. Er is een bundel met de schoolafspraken en het schoolreglement. Daarnaast is elke leerkracht mee verantwoordelijk voor inhoudelijke en collegiale hulp. Schooloverstijgend zijn er intervisiegroepen voor beginnende (GOK-)

leerkrachten en directeurs. Externe nascholingen verhogen de professionaliteit van de nieuwelingen.

De taken van alle participanten die instaan voor de interne en externe leerbegeleiding van de kleuters zijn helder omschreven. Naar aanleiding van de volledige personeelsswisseling in het zorgteam gebeurde een verfijning van de specifieke taken van de zorgverleners in de school. Doch een versnippering door verschillende ambten, vestigingen en scholen, bemoeilijkt deze werking. De school maakte een analyse van de voorbije GOK- werking en op basis van de huidige situatie ontwikkelde zij een nieuw GOK- plan. Door de veranderende leerlingeninstroom kozen ze voor taalvaardigheid en ouderparticipatie. De doelgerichtheid hiervan kan nog groeien. De klasleerkrachten zijn de eerstelijnsbepalers en zorgen voor het welbevinden van de leerlingen. Zij scheppen een veilige en pedagogische leeromgeving. Op basis van observaties en toetsen schakelen zij de GOK- leerkrachten in om kleuters met verhoogde zorg te ondersteunen. Zowel de klas- als de GOK- leerkrachten kunnen hierbij meer doelgericht werken op maat van de kleuters. Dit blijkt uit de plannings van de leerkrachten en de documenten op kind- en schoolniveau. Door de versnipperde werking van het zorgteam zijn er weinig structurele overlegmogelijkheden. Er zijn geen systematische samenwerkingsverbanden met lagere scholen in functie van integratieactiviteiten of leerlingenoverleg.

De afstand tussen de twee vestigingen bemoeilijkt samenwerkingsverbanden. Toch probeert de nieuwe directeur haar aanwezigheid en inzet te verdelen over beide vestigingen met respect voor de eigenheid van iedere afdeling. De directeur geeft de koers aan en bewaakt de gemaakte afspraken. Het leiderschap en de besluitvorming is participatief. De leerkrachten nemen verantwoordelijkheden op in de werkgroepen. De leerkrachten geven aan dat de school groeit naar een familiale school waar zowel kleuters als leerkrachten en ouders graag naar school komen. De inspectie vertrouwt erop dat het volledige schoolteam de vele vernieuwingen in de school verder implementeert, regelmatig evalueert en verder bijstuurt. De inspectie eindigt de doorlichting met een gunstig advies.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

Nederlands

lichamelijke opvoeding

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De outputgegevens geven aan dat het merendeel van de kleuters de vooropgezette doelen van het kindvolgsysteem behalen. Daarnaast zijn er observaties, screenings, genormeerde toetsen en leerlingenwerken die dit eveneens bevestigen. De school beschikt over weinig outputgegevens van oud-leerlingen.
- Het schoolteam streeft de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands na. Als referentiekader hanteren de leerkrachten het leerplan van OVSG (Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap). Om het aanbod in overeenstemming te brengen met het leerplan is de school recent gestart met het gebruik van een planningssysteem van de onderwijskoepel. De leerkrachten ervaren dit als een gebruiksvriendelijk en efficiënt instrument. De leerkrachten hebben de intentie om het aanbod regelmatig te evalueren en bij te sturen om alle leerplandoelen voor hun groep na te streven. Het effect ervan zal nog moeten blijken.
- In de school zijn gelijkgerichte afspraken naar procedures en instrumenten over jaar- en weekplanning. Bij een aantal leerkrachten geeft de planning weinig zicht op de inhoud en de organisatie van de activiteiten en is er een summiere evaluatie. De school beschikt over uitgeschreven documenten om de verticale samenhang te bevorderen in weerkerende activiteiten, hoekenwerking, begrippenlijsten, kalenders en symbolen. De leerkrachten houden daar ook rekening mee in het klasbeeld en de activiteiten. Begripsvorming is een aandachtspunt bij dit doelpubliek.
- Om hun activiteitenaanbod doelgericht en gevarieerd uit te bouwen maken de leerkrachten gebruik van verschillende bronnenboeken, internet en informatie uit nascholingen. Er zijn voldoende geschikte leermiddelen. Een aantal daarvan is gecentraliseerd en staat gradueel opgesteld in de gangen. De school is steeds op zoek naar geschikt materiaal in functie van ontluikende geletterdheid.
- De leerkrachten volgen de schoolloopbaan van de kleuters voor dit leergebied door observaties en genormeerde toetsen. De gegevens verwerken zij in een digitaal kindvolgsysteem. Het outputbeleid heeft nog groeikansen in functie van leerwinst voor de kleuters en didactische aanpak van de leerkrachten.
- De ondersteuning van de GOK- leerkrachten is vooral gericht op het leerlingenniveau. Hierdoor is er voor individuele kinderen of in kleine groepen extra begeleiding en differentiatie. Conform het GOK- plan richten de activiteiten van de GOK- leerkrachten zich vooral op het vergroten van de taalvaardigheid bij de kleuters. Het is nog geen gewoonte dat de GOK- leerkracht de klasgroep begeleidt en dat de klasleerkracht de kinderen remedieert. Het uitwisselen van informatie tussen de klasleerkrachten en de GOK- leerkrachten verloopt vooral informeel.
- De steeds grotere instroom van allochtone kinderen vraagt een andere aanpak naar zowel de kinderen als de ouders. Taalvaardigheid en ouderbetrokkenheid

staan centraal in de schoolwerking. De school maakte vorig schooljaar een ontwerptekst over het talenbeleid waarin zij haar visie en aanpak beschrijft.

- De leerkrachten integreren Nederlands in hun dagelijkse activiteiten binnen het weekthema op een doelgerichte en speelse wijze. De vooropgestelde nieuwe woordenschat en begrippen worden doorgaans op een actieve wijze verworven en geoefend in verschillende situaties. Ook de ouders worden betrokken om nieuwe woordenschat te trainen met hun kinderen. Het uniform symboolgebruik vergemakkelijkt de communicatie tussen de school en de ouders.
- Anderstalige nieuwkomers krijgen een taalbad in de klas. Er zijn geen specifieke lessen of methodieken voor hen, aangezien het taalaanbod op school groot is. Deze kleuters worden wel extra ondersteund en opgevolgd door de klasleerkracht. Indien nodig wordt er ondersteuning gevraagd aan het zorgteam.
- De verschillende leerdomeinen komen op een gevarieerde wijze aan bod. De leerkrachten concretiseren de nascholingen in verband met preteaching en verteltafels tot op de klasvloer. Om het lezen te stimuleren is er in elke klas een boekenhoek. In de meeste klassen is er een grote variatie in het aanbod dat inspeelt op de specifieke klasgroep. De bibbus zorgt voor een extra boekenaanbod. Tijdens het inspectiebezoek is er in alle klassen de uitwerking van een prentenboek, waarbij alle leergebieden geïntegreerd aan bod komen. Het sluitstuk hiervan is een grootouderfeest met opvoeringen van de kleuters. In alle klassen is er een computer beschikbaar. Er is tevens aangepaste software met mogelijkheden voor taalspelletjes en beluisteren van verhalen. Enkele leerkrachten volgen een leerpakket om de schrijfmotoriek te trainen, doch hierover zijn geen afspraken naar verticale opbouw binnen de school. Er zijn klasdoorbrekende activiteiten en leerkrachten gaan poppenkast spelen en dramatiseren voor de ganse kleutergroep.
- Alhoewel de school aangeeft dat de diversiteit van het schoolpubliek toeneemt, is er in de planning en de uitvoering doorgaans weinig aandacht voor differentiatie. Er zijn grote verschillen vast te stellen bij de leerkrachten. Binnen de gekozen methodieken zoals zelfstandig werken en contractwerk gaan kansen verloren om op maat van de kinderen te werken in functie van zowel kleuters met ontwikkelingsachterstand als -voorsprong. Leerkrachten bouwen hierbij ook nog te weinig voort op de verworvenheden van het vorige schooljaar.
- De overgangsgesprekken op het einde van het schooljaar beperken zich tot de klastitularis en de zorgcoördinator over de kleuters met verhoogde zorg.
- Er zijn occasioneel integratieactiviteiten met het vervolgonderwijs doordat de kleuters uitstromen naar verschillende lagere scholen. De school organiseert een open klasdag in de derde kleuterklas voor de ouders om hen voor te bereiden op de overgang naar het eerste leerjaar.
- De school informeert de ouders over de vorderingen van hun kind door de dagelijkse contactmomenten bij het halen en brengen van de kinderen tot aan de klassen en de drie formele oudercontacten.

3.2 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding

Voldoet

Motivering

- De school streeft voor lichamelijke opvoeding de ontwikkelingsdoelen na. Als referentiekader hanteert zij het leerplan van OVSG en gebruikt zij een digitaal systeem voor een doelgerichte planning en bewaking van het aanbod. Diverse leerpakketten zijn richtinggevend voor planning en aanbod. Daarnaast zijn er nog verschillende bronnenboeken die mogelijkheden geven tot variatie en uitbreiding.
- Elke vestiging heeft een eigen leerkracht lichamelijke opvoeding. Om organisatorische redenen is er recent een nieuwe leerkracht lichamelijke

opvoeding aangesteld. Daarnaast zijn er nog enkele leerkrachten die specifieke lestijden lichamelijke opvoeding geven.

- De school beschikt over uitgeschreven documenten om de verticale samenhang van de fijne motoriek te bevorderen. Deze worden in de twee vestigingen verschillend gebruikt.
- De klasleerkrachten geven zelf ook bewegingsmotoriek. Zij maken daarbij gebruik van de gymzaal en in de vestigingsplaats 'Groene egel' ook van het omliggende park met de grasvelden. Er is een opdeling van de domeinen van het leergebied lichamelijke opvoeding tussen de leerkracht lichamelijke opvoeding en de klasleerkracht. Daarbij zijn er afspraken naar het registreren van doelen en het opvolgen van het kindvolgsysteem.
- De leerkrachten brengen de lichamelijke ontwikkeling van de kleuters in kaart via observaties die ze verwerken in het digitaal kindvolgsysteem. Zij analyseren deze resultaten en sturen ze bij waar nodig. De outputgegevens geven aan dat het merendeel van de kleuters de vooropgezette doelen van het kindvolgsysteem behalen. De leerkrachten geven aan dat het niveau van de fijne motoriek daalt en dat er de noodzaak is om het aanbod ter zake te vergroten. De school onderneemt acties om de talenten van de kinderen te onderzoeken. Via 'trotsdozen' en 'kaders' worden vaardigheden en interesses in beeld gebracht.
- De leerkrachten lichamelijke opvoeding sluiten zoveel mogelijk aan bij het klasthema. De geobserveerde gymlessen kenden een duidelijke lesopbouw en gevarieerde werkvormen. Toch stelt de inspectie vast dat de bewegingsmogelijkheden van de kleuters tijdens de gymlessen kunnen vergroten door intensievere oefeningen, wachttijden te vermijden en de zaalruimte ten volle te benutten.
- Een specifiek leerpakket stimuleert de schrijfontwikkeling, waarbij kleuters de grootmotorisch oefeningen uitvoeren tijdens de gymles. Er zijn momenteel geen afspraken in de school voor de verdere aanpak.
- Een aantal leerkrachten organiseren klasdoorbrekend doorschuifactiviteiten, waarbij ook aandacht gaat naar relaxatie- en ademhalingstechnieken. De school werkt aan een gezonde en veilige levensstijl. De kleinste kleuters kunnen tijdens de middag slapen. Een werkgroep 'gezondheid en hygiëne' organiseert gerichte acties naar leerkrachten, kleuters en ouders zoals gezonde dranken op school, fruitactie en gezond ontbijt.
- Elke vestigingsplaats heeft zijn gymzaal. Ze zijn verschillend naar grootte, maar wel functioneel, netjes, met voldoende licht en met een ruim aanbod aan gepaste materialen.
- De speelplaatsen nodigen uit tot grove motoriek. Er is een zandbak en er zijn klimrekken, fietsen en andere uitdagende materialen die aanzetten tot bewegen. Extra buitenspelmateriaal uit de 'speelgoedwinkel' verhoogt de spelmogelijkheden.
- De oudste kleuters gaan om de twee weken naar het zwembad voor watergewenning. Ouders en een extra leerkracht zorgen voor de nodige ondersteuning.
- Jaarlijks organiseert een werkgroep een sportdag op school. Regelmatig neemt de school deel aan schooloverstijgende sportinitiatieven.
- In de 'Groene egel' is er geen formeel overleg tussen de leerkracht lichamelijke opvoeding, de klasleerkrachten en het zorgteam over planningen en leervorderingen van de kleuters. In 't Spuiterke lost zich dit gedeeltelijk op doordat de leerkracht lichamelijke opvoeding ook de functie heeft van GOK- leerkracht.
- De ouders kunnen de resultaten van de fijne motoriek van hun kind volgen bij het brengen en afhalen van de kleuters tot op de klasvloer. Op de formele oudercontacten geven de leerkrachten specifieke informatie over de evolutie van het kind aan de hand van de gegevens uit het kindvolgsysteem. De ouders krijgen informatie over de buitenschoolse sportmogelijkheden in de buurt.

- De leerkrachten volgen gerichte nascholingen over het leergebied lichamelijke opvoeding. De school heeft nog niet de gewoonte om via interne en externe intervisies en hospiteerbeurten de professionaliteit van de leerkrachten te verhogen.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Personeelsbeheer

4.2 Professionalisering

4.2.1 Aanvangsbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- Er zijn de laatste jaren heel wat personeelwisselingen in de verschillende functies: directeur, zorgteam, klasleerkrachten. Daarbij zijn er heel wat nieuwe personeelsleden in de school en ook pas afgestudeerde leerkrachten. De aanstelling van het personeel wordt op hoger beleidsniveau gevoerd. De directeur heeft daarbij gedeeltelijke inspraak door de keuze van een kandidaat uit een voorgeselecteerde pool.
- In de school krijgen de nieuwe leerkrachten een bundel met de schoolafspraken en het schoolreglement. De GOK- coördinator, die tevens mentor is, heeft de taak om hen administratief te ondersteunen. Daarnaast is elke leerkracht mee verantwoordelijk voor inhoudelijke en collegiale hulp. Per vestigingsplaats is er een 'meter' voor de nieuwelingen, waarbij ze steeds terecht kunnen. De directeur observeert in de klassen bij de nieuwe leerkrachten en geeft hen feedback en stimuleert.
- De nieuwe directeur maakt deel uit van een schooloverstijgende intervisiegroep voor beginnende directeurs. Met de pedagogische cel van het Stedelijk onderwijs Antwerpen zijn er ontmoetingen gepland om dieper in te gaan op persoonlijke werkpunten. Met de scholengemeenschap is er tweewekelijks overleg met de directeurs. De directeur volgt een externe nascholing over vernieuwingen op school en neemt deel aan een driedaags directeursseminarie van de koepel.
- De preventiemedewerker volgde drie dagen opleiding in het Veiligheidsinstituut over welzijn op het werk.
- De beginnende leerkrachten voelen zich gesteund in de school. Zij ervaren een open communicatie en samenwerking in het team.
- De pedagogische begeleiding van het onderwijsnet nodigt beginnende GOK-leerkrachten uit op intervisiesamenkomsten.
- De pedagogische cel van het stedelijk onderwijs van Antwerpen wil de vroegere mentorencel opnieuw activeren. Zij roepen de vroegere mentoren opnieuw op en

organiseren een nieuwe mentorencursus zodat er voor elke school een mentor zal zijn. De aanvangsbegeleiding wordt opnieuw opgestart. De pedagogische cel organiseert kortelings een ontmoetingsdag en een aantal intervisiemomenten voor startende leerkrachten.

4.3 Materieel beheer

4.4 Welzijn

4.5 Curriculum

4.6 Begeleiding

4.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

4.6.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ontwikkeling.

Motivering

- Het zorgteam is volledig nieuw in de twee vestigingen in vergelijking met twee jaar geleden. Momenteel bestaat dit team uit de directeur, één GOK- coördinator en drie GOK- leerkrachten en in elke vestiging een zorgcoördinator.
- Er is een uitgeschreven zorgvisie die aangeeft dat een zorgbrede werking uitbouwen een zorg is van het ganse schoolteam. Samen werd beslist om een ondersteunend, coördinerend team te organiseren om zorginitiatieven beter te organiseren, coördineren en structureren in functie van school, leerkrachten en leerlingen. Doch, de versnippering door deeltijdse opdrachten, het werken in verschillende functies en scholen en vestigingen belemmeren een efficiënte zorgwerking. De school werkte recent een concrete taakverdeling uit voor alle zorgpartners op school, de uitwerking moet nog blijken. Het overleg tussen het zorgteam is beperkt.
- De klasleerkracht is de eerstelijnsverantwoordelijke voor de zorgwerking. Welbevinden en betrokkenheid staan centraal. Zij zorgt voor een krachtige leeromgeving en een uitnodigend pedagogisch klimaat. Differentiatie heeft daarbij nog groeikansen.
- Het schoolteam heeft de GOK- werking recent bijgestuurd. Door een zelfanalyse over de voorbije GOK- werking en de huidige situatie ontwikkelde zij met behulp van een externe begeleider een nieuw GOK- plan. Taalvaardigheid en ouderparticipatie zijn hierbij de nieuwe GOK- pijlers. De doelstellingen zijn echter weinig concreet en evalueerbaar geformuleerd. De klasleerkrachten reflecteren wekelijks over het voorbije aanbod en de leervorderingen van de kleuters. Waar de noden van de kinderen het hoogst zijn worden de GOK- leerkrachten ingezet in functie van de GOK- pijlers. Zij observeren de kleuters, ondersteunen tot op de klasvloer, maken materialen aan en overleggen met de verschillende partners. Er zijn nog groeikansen naar het doelmatiger aanwenden van de GOK- lestijden.
- Klas-, GOK- en gymleerkrachten observeren de kleuters en registreren de vorderingen in een digitaal kindvolgsysteem. De leerkrachten geven aan dat dit zeer uitgebreid en tijdsintensief is en velen houden zich niet aan de vooropgestelde frequentie. De resultaten bespreken zij op het trimestriële filteroverleg samen met het zorgteam. Zij analyseren de gegevens en zoeken naar oplossingen voor problemen.

Voor de kinderen met extra verhoogde zorg volgt er een MDO- bespreking samen met het CLB. Het zorgteam stimuleert het leerkrachtenteam om handelingsgericht te werken. De nascholingen hierover zijn een hulp in het uitwerken van procedures en instrumenten.

- Sedert vorig jaar zijn er genormeerde toetsen voor taalvaardigheid en ordenen in de tweede en derde kleuterklas. De zorgcoördinator brengt de resultaten overzichtelijk in beeld. De analyse heeft reeds geleid tot doelgerichte remediëring van de kleuters en didactische aanpassingen van de leerkracht. Het resultaat is een grote leerwinst tussen de eerste en tweede afname. De goede bijsturing en werking op klasniveau kan een hefboom zijn voor hernieuwde afspraken op schoolniveau ondermeer inzake streefwoordenschat en differentiatie.
- Het CLB houdt maandelijks een permanentiedag in elke vestiging in functie van overleg met zorgteam, leerkrachten, kinderen en ouders.
- Er zijn geen formele samenwerkingsverbanden met de lagere scholen om informatie van de leerlingen uit te wisselen of kleuters een bezoek te laten brengen aan een eerste leerjaar. Volgens het schoolteam verhindert het huidig centrale inschrijvingsbeleid een vlotte doorstroming van een autonome kleuterschool naar de lagere school zoals dit voorheen het geval was. De kleuterschool heeft de intentie om de kleuters die uitstromen een document mee te geven dat aangeeft, waaraan de specifieke kleuter nood heeft in het vervolgonderwijs. De school heeft een uitgeschreven visie over het dubbelen in de kleuterschool. Het zijn uitzonderingen die overzitten in de derde kleuterklas.
- De zorgcoördinatoren volgen de kleuterparticipatie op. Ondanks de acties blijft het een probleem bij een aantal kleuters wat betreft regelmaat en aanwezigheid. Doordat een aantal kleuters te laat in school aanwezig is, hindert dit de klaswerking en missen deze kleuters onderwijstijd.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De vele directiewissels van de laatste jaren hebben als gevolg dat een aantal verworvenheden uit het vorige doorlichtingsverslag op de helling komen te staan. Interne spanningen en wisselingen in het team belemmerden de gezamenlijke doelgerichtheid en collegiale samenwerking.
- Een nieuwe directie met beperkte beleidservaring in een ander team werkt zich in. Zij bouwt een vertrouwensband op met de leerkrachten, overlegt met de verschillende partners en bouwt structuren uit voor planmatig werken. Zij wil richting aangeven, gemaakte afspraken opvolgen en staat open voor nieuwe ideeën. Zij verdeelt haar aandacht over de twee vestigingsplaatsen en respecteert de eigenheid van deze vestigingen.
- Het intern leiderschap neemt de nodige maatregelen om de aanbevelingen van de inspectie over de regelgeving tijdens de schoolfase, bij te sturen.
- De school baseert zich voor haar werking op het pedagogisch project van het Stedelijk onderwijs van Antwerpen. De school wil haar ondertussen verouderde schooleigen visie actualiseren, rekening houdend met de eigenheid van de twee vestigingen.
- Er is een gedeeld leiderschap en democratische besluitvorming in de school. De leerkrachten hebben inspraak en engageren zich voor de ad hoc werkgroepen.
- Er zijn de maandelijkse personeelsvergaderingen en het zorgteamoverleg. Het overleg tussen de GOK-, gym- en klasleerkrachten is overwegend informeel. Dit belemmert een doelgerichte en efficiënte werking.

- Er was geen zelfevaluatie over de werking van het voorbije schooljaar. Een tevredenheidsenquête naar ouders is recent afgenomen, maar nog niet verwerkt.
- Het efficiënt en doelgericht inzetten van het personeel in functie van kwaliteitsvol onderwijs heeft groeikansen in de school.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De school heeft duidelijke referentiekaders voor het aanbod van Nederlands en lichamelijke opvoeding.
- De leerkrachten hebben intentioneel en planmatig aandacht voor alle leerplandoelen via een digitaal systeem.
- De outputgegevens van de school tonen aan dat het merendeel van de kleuters de vooropgezette doelen van het kindvolgsysteem behalen.
- De school richt zich op een brede en harmonieuze ontwikkeling, waarbij de kleuters doorgaans kansen krijgen om op een actieve wijze kennis, attitudes en vaardigheden op te bouwen.
- De invulling van het aanbod voor Nederlands komt geïntegreerd aan bod doorheen de dagelijkse activiteiten op een actieve en speelse wijze.
- De school onderneemt acties om nieuwe woordenschat en begrippen al handelend te oefenen in verschillende contexten.
- De school biedt vele en gevarieerde kansen om het leergebied lichamelijke opvoeding te realiseren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school neemt verschillende initiatieven zowel intern als extern om nieuwe personeelsleden te ondersteunen in hun functie.
- Het schoolteam hecht grote waarde aan het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters.
- Er zijn voldoende aangepaste en actuele leermiddelen.
- De school heeft een duidelijk beeld van de evolutie van de kleuters door doelgerichte observaties, toetsen en leerlingenwerken.
- De leerkrachten verwerken de outputgegevens in een digitaal kindvolgsysteem.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Er komt duidelijkheid in het pedagogisch leiderschap, waardoor de garantie vergroot dat de wenselijke bijsturingen daadwerkelijk worden aangepakt.
- De teamleden waarderen het democratisch leiderschap en de participatieve besluitvorming.
- De school onderneemt acties om het GOK- beleid te onderzoeken en aan te passen aan de noden van het doelpubliek. Een ouderenquête peilt naar de tevredenheid van de schoolwerking.
- Met het oog op een gezamenlijke zorgaanpak neemt de school initiatieven om de communicatie en de samenwerking met de ouders te vergroten.

- Er is opnieuw een positieve teamgeest en samenwerking in de school.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De outputgegevens meer in kaart brengen en gericht aanwenden in functie van differentiatie en didactische aanpak. In de planningsdocumenten kunnen de leerkrachten deze differentiatiemogelijkheden aangeven.
- Outputgegevens verzamelen van het vervolgonderwijs.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De recente vernieuwingen verder verfijnen, uitproberen, evalueren en bestendigen. De verworvenheden die vroeger hun waarde hebben bewezen kunnen verder gezet worden.
- De aanwending van de GOK-lestijden en de zorguren kunnen efficiënter ingezet worden in de school.
- De huidige toepassing van het kindvolgsysteem mist diepgang. Een gelijkgerichte visie en reflectie over de aanpak kan voor de nodige bijstellingen zorgen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De school kan werken aan een stabiel personeelsbeleid waarin visieontwikkeling aan de basis ligt van kwaliteitsvol onderwijs. Zij kan naar oplossingen zoeken om de versnipperde functies binnen het schoolteam meer op elkaar af te stemmen.
- Naast de vele informele overlegmomenten kan de school meer structuren uitbouwen om de evolutie van de leerlingen te bespreken en te leren van elkaar door interviews en hospiteerbeurten.
- Het intern beleid kan de gemaakte afspraken op de klasvloer opvolgen in functie van samenhang en realisatie van doelen.
- De leerkrachten kunnen vanuit een referentiekader de efficiëntie van het eigen pedagogisch handelen kritisch bevragen en bijsturen.
- De school kan de vele prioriteiten verwerken in een gefaseerd tijdsplan voorzien van evalueerbare doelen en waarin de verantwoordelijkheden van de teamleden vastliggen.
- De groepssamenstelling binnen het lestijdenpakket kan herbekeken worden in functie van efficiëntie en noden van de kinderen.
- Het schoolteam kan de onderwijstijd efficiënter aanpakken.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

Wat betreft de regelgeving:

- nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Hilde Reyniers

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: